

Anetta Zoń

Oszczędność energii elektrycznej w gospodarstwie domowym

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

WYDAWCA:

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

73-134 Barzkowice 2

tel. 91 479 40 10, 91 479 40 15, 91 561 37 00, fax 91 561 37 91

www.zodr.pl

e-mail: sekretariat.barzkowice@zodr.pl

ISBN 978-83-66999-59-6

Korekta: Sylwia Lenard

Projekt okładki: Jolanta Gapys

Skład tekstu: Jolanta Gapys

Druk: ZODR w Barzkowicach

Nakład: 200 egzemplarzy

Anetta Zoń

OSZCZĘDNOŚĆ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

OSZCZĘDNOŚĆ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

- sposoby

Oszczędność energii to ilość zaoszczędzonej energii ustalona w drodze pomiaru lub oszacowania zużycia przed wdrożeniem środka mającego na celu poprawę efektywności energetycznej i po jego wdrożeniu, z jednoczesnym zapewnieniem normalizacji warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii.

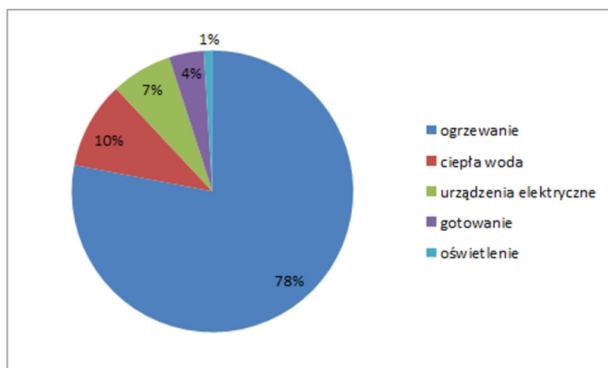
SPOSOBY OSZCZĘDZANIA W DOMU

Oszczędne i efektywne korzystanie z energii do niedawna promowane było jako wzorzec świadomej dbałości o środowisko, w jakim żyjemy obecnie my sami, a także w jakim będą żyły następne pokolenia. Aktualnie na świecie efektywne korzystanie jest koniecznością, nawet przymusem w niektórych krajach, ze względu na brak dostępu do zasobów energetycznych danych państw.

W swoich domach posiadamy coraz więcej urządzeń elektrycznych zużywających energię. Gdy zdamy sobie sprawę, które z nich zużywają najwięcej energii, można użyć sposobów, aby ją zaoszczędzić. Znaczne oszczędności przyniesie również zmiana tradycyjnej taryfy jednostrefowej na dwustrefową i dopasowanie rozkładu zajęć domowych, np. pranie czy zmywanie, do godzin, w których prąd jest tańszy. Kolejnym sposobem na obniżenie rachunku za energię jest zmiana codziennych przyzwyczajeń.

Zmiana dotychczasowych przyzwyczajeń, bez ponoszenia dodatkowych kosztów finansowych, pozwoli na znaczne ograniczenie zużycia energii. Według wyliczeń taka zmiana pozwoli zmniejszyć opłaty za energię od 5% do 15 %, a racjonalne korzystanie z ogrzewania domu i ciepłej wody pomoże zaoszczędzić do 35% tych opłat.

Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym

Źródło: <http://ogarniamprad.weebly.com/strona-g322oacutewna/-gdzie-powstaja-najwieksze-koszty-energii-w-naszyc-domach>

Zapotrzebowanie na energię elektryczną zależy od liczby osób w rodzinie, liczby urządzeń elektrycznych, czasu ich pracy oraz ilości zużywanej przez nie energii. Obecnie dąży się do tego, by urządzenia pobierały jak najmniej energii, a przy tym osiągały dobre efekty w pracy. Urządzenia starszego typu są na ogół energochłonne, np. kupiona 10 lat temu lodówka zużywa 3 razy więcej energii niż lodówka nowa, o podobnych parametrach.

Sprzętowi elektrycznemu nadaje się klasy energetyczne i zaopatruje w etykiety energetyczne.

- klasa A – zarezerwowana dla przyszłych urządzeń, na początek nie będzie urządzeń z oznaczeniem A na rynku,
- klasa B – urządzenia przekraczające energooszczędności dawnej klasy A+++ , obecnie pojedyncze urządzenia spełniają wymagane kryteria,
- klasa C – odpowiednik dawnego A+++ ,
- klasa D – odpowiednik dawnego A++ ze współczynnikiem efektywności energetycznej (EEI) niższym niż 44,
- klasa E – odpowiednik A+ ,
- klasa F – odpowiednik dawnego A oraz B, z EEI poniżej 55,
- klasa G – dawne klasy B i C z EEI mniejszym niż 95.

Pozostałe klasy energetyczne ze starego systemu etykietowania nie są uwzględniane, jako że odchodzi się od ich produkcji.

Porównanie klas energetycznych urządzeń

Stare klasy	Nowe klasy
	A
	B
A+++	C
A++	D
A+	E
A	F
B	G
C	
D	

OGRZEWANIE

- Przede wszystkim nie należy blokować ciepła z kaloryferów, np. przystawiając je regałami lub zastaniając kanapą.
- Włączajmy grzejniki tylko wtedy, gdy to są konieczne. Często wystarczy ubrać cieplejsze ubrania, aby nie odczuwać chłodu, jeśli niewiele czasu spędzamy w tym pomieszczeniu.
- W dzień odstawiamy okna, aby do domu trafiło jak najwięcej światła i nagrzało dom.
- Jeśli zamierzamy przewietrzyć pomieszczenie, zawsze zakręcamy grzejniki, by nie marnować energii. Poza tym lepiej przewietrzyć mieszkanie kilka razy przez krótki czas niż jednorazowo przez długi.
- Zadbajmy o odpowiednie uszczelnienie okien i drzwi lub wymienimy je na nowe. Czasami do ograniczenia strat ciepła wystarczy ich regulacja. Jeśli nasza izolacja jest już wysłużona i nieefektywna, powinniśmy zadbać o jej wymianę. Pozwoli to znacznie zmniejszyć koszty ogrzewania.

CIEPŁA WODA

- Największe straty wody powstają przy braku szczelności w kranach i splotczkach.

- Aby nie marnować wody polecamy zastosowanie na baterii różnych urządzeń:

- perlator (aerator) – sitko o drobnych oczkach zmniejszające przepływ wody i napowietrzające strumień wody,

- odcinacz dopływu wody – raz wyregulowana temperatura wody jest utrzymywana mimo całkowitego jej odcięcia,

- baterie termostatyczne – dopiero po osiągnięciu zadanej przez użytkownika temperatury z wylewki płynie woda.

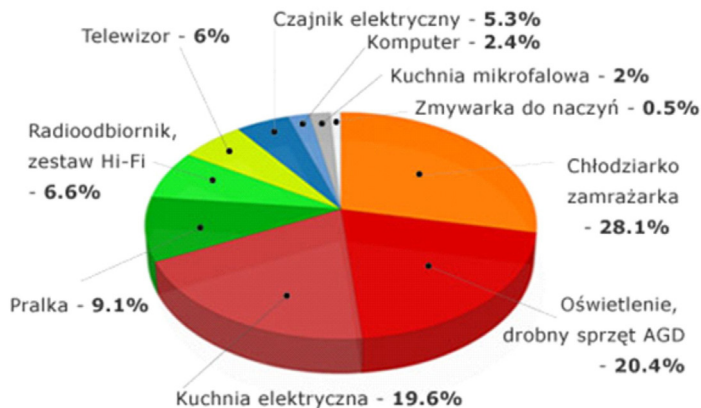
- dzielona splotczka – możliwość splotkania małą ilością wody.

URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE

AGD - Jakie urządzenia zużywają najwięcej energii?

W przeciętnym gospodarstwie domowym, w którym prąd używany jest jedynie do zasilania sprzętu AGD i RTV oraz do oświetlenia, najwięcej energii elektrycznej zużywają:

Źródła:

- "Problemy zastępowania energią elektryczną innych nośników energii w istniejących wielokondygnacyjnych budynkach mieszkalnych" - M.Krupa - praca magisterska - Politechnika Śląska 2002, badania własne FEWE
- ARE S.A.

TELEWIZOR, KOMPUTER, RUTER, RADIO, HI-FI

- Najlepiej wyłączyć ruter Wi-Fi na noc. Ta funkcja rutera zużywa szczególnie dużo energii i w nocy warto ją wyłączać. Abyśmy nie musieli co wieczór robić tego ręcznie, istnieje funkcja automatycznego wyłączenia na noc.
- Jeżeli widzisz świecącą diodę na telewizorze, wieży, w laptopie, drukarce, skanerze, monitorze itp. to znak, że pobierają one energię – a przecież nie pracują.
- Wyłączanie wszystkich urządzeń. Dobrą możliwością wyłączenia wszystkiego na raz są gniazdka z wyłącznikiem albo listwy zasilające.

CZAJNIK ELEKTRYCZNY

- Należy gotować tylko tyle wody, ile jest nam rzeczywiście potrzebne.
- Należy regularnie usuwać kamień z powierzchni grzejnych czajnika.
- Czajniki z płaskim dnem są efektywniejsze niż te z grzałką.

KUCHENKA ELEKTRYCZNA

- Najlepiej gotować z możliwie najmniejszą ilością wody w zamkniętych naczyniach, używając pokrywek na garnkach.
- Powinniśmy dobierać odpowiedni palnik do garnka.
- Garnki, patelnie powinny mieć dobrze przewodzące ciepło gładkie dno.
- Drzwi do piekarnika otwieramy tylko wtedy, gdy jest to konieczne. Wcześniejsze nagrzanie piekarnika nie zawsze jest konieczne, np. ciasta wymagają nagrzania, a pieczenie mięsa nie.

ZMYWARKA

- Wybieramy urządzenie energooszczędne – A+++ (dotyczy starszych klas energetycznych urządzeń AGD), - B lub C (najnowsza obowiązująca klasa energetyczna urządzeń AGD)
- Wykorzystujemy pełną pojemność zmywarki. Jeśli musimy szybko zmyć mniejsze ilości naczyń – robimy to ręcznie, letnią wodą.
- Korzystamy z programu ekonomicznego.
- Koniecznie usuwamy resztki pożywienia z naczyń przed włożeniem ich do zmywarki.
- Jeżeli naczynia nie są bardzo zabrudzone można włączyć oszczędny, krótszy program lub wykorzystać funkcje dla mniejszego wsadu.
- Stosujemy środki zmiękczające i specjalne substancje zapobiegające osadzeniu się kamienia.

CHŁODZIARKO-ZAMRAŻARKA

- Używamy chłodziarki dostosowanej wielkością do potrzeb. Używanie zbyt dużej chłodziarki to strata energii.
- Regularnie rozmrażamy chłodziarkę – to poprawia sprawność jej działania. Chłodziarkę bez funkcji automatycznego odmrażania trzeba koniecznie regularnie rozmrażać. Zbierająca się warstwa lodu powoduje większe zużycie prądu.
- Umieszczamy chłodziarkę w chłodnym miejscu w domu. Nie ustawiamy jej blisko grzejników lub kuchenki. Nie wystawiamy jej na działanie promieni słonecznych – będzie zużywać więcej energii do pracy.
- Kratki wentylacyjne nie mogą być przykryte, a chłodziarka nie może stać zbyt blisko ściany. Zostawmy przestrzeń z tyłu chłodziarki lub zamrażarki. Wypoziomujemy urządzenie.

dzenie tak, żeby drzwi zamykały się samoczynnie.

- Nigdy nie wkładamy ciepłych i gorących potraw wprost do chłodziarki! Zawsze przed włożeniem pozostawiamy je do ostygnięcia.
- Ustawiamy odpowiednią temperaturę – w chłodziarce nie powinna być niższa niż $+6^{\circ}\text{C}$, a w zamrażarce -19°C . Trwałość produktów nie zwiększa się istotnie przy dalszym obniżaniu temperatury, natomiast zużycie energii znacznie rośnie.
- Nie otwieramy bez potrzeby chłodziarki i zawsze staramy się, aby drzwi były jak najkrócej otwarte. Przez otwarte drzwi dostaje się do wnętrza ciepłe, wilgotne powietrze, które musi być ochłodzone. Podczas schładzania powstaje lód, którego przyrost powoduje gwałtowny wzrost zużycia energii.
- Zamarznięte produkty rozmrażamy w chłodziarce – pochłaniają one ciepło, przez co chłodziarka zużywa mniej energii.
- Utrzymywanie pracy niemal pustej chłodziarki jest nieefektywne pod względem energetycznym. Oszczędzamy energię wyłączając ją, gdy jest pusta.
- Jeśli wyjeżdżamy na dłużej, np. na 2 tygodnie, warto opróżnić lodówkę i wyłączyć ją z prądu.

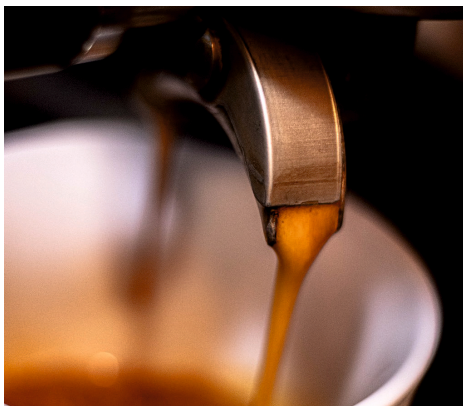

PRALKA

- Przy zakupie nowej pralki należy porównać etykiety energetyczne, w tym wskaźniki zużycia wody na cykl prania.
- Należy wybierać urządzenia o najwyższych parametrach.
- Dodatkowo należy zwrócić uwagę czy pralka posiada:
  - funkcję skróconych programów służących do prania mało zabrudzonych rzeczy – oszczędzasz energię i wodę,
  - funkcję automatycznego ważenia wsadu oraz doboru ilości wody do prania – funkcję ekonomiczną.

EKSPRES DO KAWY

- Po przygotowaniu kawy przelewamy ją do termosu i wyłączamy ekspres. Ta prosta czynność pozwala zaoszczędzić energię, której byśmy musieli użyć do jej podgrzania.
- Ekspres do kawy ze zintegrowanym termosem też utrzymuje temperaturę, bez dodatkowego zużycia energii.
- Jeśli zapominamy o wyłączeniu ekspresu do kawy, kupmy mechanizm zegarowy, który odetnie zasilanie urządzenia poza godzinami używania.

ODKURZACZ

- Zaleca się stosowanie regulacji pracy urządzenia w zależności od rodzaju odkurzanego podłoża.
- Należy regularnie zmieniać zbiornik kurzu, gdyż zużycie energii wtedy wzrasta.
- Niektóre zanieczyszczenia, jak np. mąka czy kakao, szczelnie zatykają pory filtrów. Należy je zmieść a nie odkurzać.

ZASTOSOWANIE INTELIGENTNYCH GNIAZD

Z inteligentnym gniazdkiem, takim jak FritzDECT 200 (koszt – ok. 200 zł) wyłączymy nasze urządzenia, także mobilnie, przez aplikację MyFritz dla iOS i Androida albo na stronie myfritz.net. Adapter potrafi nawet analizować zużycie energii podłączonych urządzeń i oferuje inteligentny programator. Dzięki niemu automatycznie sprawimy, że telewizor nie będzie zużywał energii nocą, a będąc na urlopie, zdalnym sterowaniem lampką odstraszymy włamywaczy. Niestety, do korzystania z inteligentnego gniazdka potrzebujemy kompatybilnego rutera.

GOTOWANIE

- Do gotowania na płycie indukcyjnej używamy garnków z grubym i płaskim dnem. Jeśli będziemy gotować w naczyniach, które nie przylegają do powierzchni płyty, urządzenie zużyje nawet do 50% więcej prądu.

- Dużą stratą energii jest gotowanie zamrożonej żywności. Z tego względu do garnka powinniśmy wkładać tylko rozmrożone wcześniej produkty – nie w kuchence mikrofalowej, tylko w lodówce.

- Podczas pieczenia potraw w piekarniku nie należy otwierać ani nawet uchylać drzwiczek, gdyż spowoduje to utratę ciepła.

- Zamiast przygotowywać skomplikowane, wielogarnkowe dania, korzystajmy z przepisów na dania jednogarnkowe.

W ten sposób oszczędzimy nie tylko sporo energii, lecz także naszego czasu.

- Zrezygnujmy ze zmywania ręcznego na rzecz energooszczędnej zmywarki. Podczas jednego cyklu zmywania nie tylko oszczędzamy wodę, ale również energię elektryczną. Zmywanie mechaniczne zużywa nawet o 50% mniej prądu.

- W miarę możliwości w zmywarce włączamy program eco. Trwa on dłużej niż standardowy program, ale za to urządzenie pobiera wtedy mniej prądu.

- Nastawiamy cykl zmywania tylko wtedy, gdy zmywarka jest w całości zapełniona brudnymi naczyniami.

- Jeśli jest to możliwe, pieczmy i gotujmy kilka produktów jednocześnie, np. ziemniaki i mięso w jednym naczyniu żaroodpornym.

- Pamiętajmy, aby dostosowywać rozmiary garnków do rozmiarów pól grzejnych.

- Zawsze korzystajmy z pokrywek, ponieważ dzięki nim dania gotują się szybciej.

- Wykorzystujemy ciepło resztkowe podczas gotowania na płycie ceramicznej i pieczenia w piekarniku.

- Jeśli mamy taką możliwość, przed gotowaniem lub pieczeniem pokrójmy warzywa na mniejsze kawałki. Dzięki temu znacznie szybciej będą gotowe do spożycia.

- Mrożonki zawsze rozmrażamy w chłodziarce. Nie dość, że jest to najlepszy i najbardziej higieniczny sposób rozmrażania, to jeszcze pozwala oszczędzić energię potrzebną do schłodzenia chłodziarki.

- Ok. 5-10 minut przed planowanym zakończeniem pieczenia warto wyłączyć piekarnik. Przez te kilka minut bez problemu w komorze pieczenia utrzyma się odpowiednia temperatura, a piekarnik nie pobierze już więcej energii.

- Jeśli korzystamy z czajnika elektrycznego, wlewajmy do niego tylko tyle wody, ile potrzebujemy do zaparzenia herbaty, kawy czy innego ciepłego napoju.

OŚWIETLENIE

- Pracujemy i wykonujemy prace domowe przy świetle dziennym. Dzięki temu ograniczymy włączanie lamp i głównego oświetlenia.

- Jeśli wystarczy nam punktowe źródło światła, włączmy lampkę, a nie górne oświetlenie.

- Wymieńmy wszystkie tradycyjne żarówki na energooszczędne diody LED. Nie dość, że pobierają one o wiele mniej prądu, to jeszcze cechują się bardzo długą żywotnością.

- Ustawmy biurko w pobliżu okna, aby jak najdłużej korzystać z dziennego światła.

- Nie zasłaniajmy okien dużymi przedmiotami, ciężkimi zastonami czy dużymi roślinami doniczkowymi. Dzięki temu dłużej będziemy korzystali z dziennego światła.

- Zamontujmy na zewnątrz domu i w ogrodzie lampy z czujnikiem ruchu. Dzięki temu oświetlenie włączy się tylko wtedy, gdy ktoś będzie obok przechodził.

- Wybierajmy takie klosze i lampy, które nie ograniczają dostępu do światła.

- Wychodząc z jednego pomieszczenia do drugiego zawsze pamiętajmy o wyłączeniu światła.

- Do ogrodu warto rozważyć zakup lampek solarnych, które nie pobierają prądu.

WNIOSKI

Przyszło nam żyć w epoce, w której dobrobytem, komfortem będzie możliwość korzystania z energii. Dowodem są stale rosnące ceny ropy naftowej, gazu, węgla, a tym samym prądu, ogrzewania i ciepłej wody. Płacimy coraz wyższe rachunki za komfort naszego codziennego życia. Racjonalizacja zużycia energii polega na zwiększeniu sprawności energetycznej – z jednej strony – oraz na oszczędzaniu energii – z drugiej strony. Wiele naszych codziennych czynności ma wpływ na zużycie energii elektrycznej. Warto zmienić swoje przyzwyczajenia dnia codziennego i zacząć je kontrolować. Mając możliwości finansowe warto zainwestować w izolację termiczną budynku albo zmienić sposób ogrzewania lub dodać inne źródło ciepła. Można wymienić sprzęt AGD, RTV na energooszczędny. Możliwość zmniejszenia radykalnie rachunków za energię elektryczną daje zaawansowana technologia oraz zastosowanie np. modułów fotowoltaicznych, wiatraków przydomowych, magazynów energii.

LITERATURA

1. Dyrektywa Rady 92/75/EWG z dnia 22 września 1992 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego.
  2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią.
  3. Dyrektywy wykonawcze do dyrektywy 92/75/EWG.
  4. Energy Efficiency - European Commission. ec.europa.eu. [dostęp 2018-05-29].
  5. Nowe etykiety energetyczne - działania edukacyjno-informacyjne - Ministerstwo Klimatu i Środowiska - Portal Gov.pl.
  6. Etykieta energetyczna i ekoprojekt, ec.europa.eu.
  7. Edyta Kawnik, Klasy efektywności energetycznej, SMD-LED, 14 lipca 2022.
  8. Cechy nowego systemu etykietowania, www.label2020.pl.
  9. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/340 z dnia 17 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenia delegowane (UE) 2019/2013, (UE) 2019/2014, (UE) 2019/2015, (UE) 2019/2016, (UE) 2019/2017 i (UE) 2019/2018 w odniesieniu do wymogów w zakresie etykietowania energetycznego dotyczących wyświetlaczy elektronicznych, pralek dla gospodarstw domowych i pralko-suszarek dla gospodarstw domowych, źródeł światła, urządzeń chłodniczych, zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych oraz urządzeń chłodniczych z funkcją sprzedaży bezpośredniej (Tekst mający znaczenie dla EOG), „Rozporządzenie” (32021R0340).
  10. Eco Bubble – co to jest? Czy warto mieć pralkę z Eco Bubble?, NEONET SA.
  11. Dyrektywa Komisji 95/13/WE z dnia 23 maja 1995 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej suszarek bębnowych typu domowego.
  12. Rozporządzenie delegowane Komisji Europejskiej nr 65/2014 z dnia 1 października 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla domowych piekarników i okapów nadkuchennych.
  13. Dyrektywa Komisji 2002/31/WE z dnia 22 marca 2002 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w sprawie etykiet efektywności energetycznej urządzeń klimatyzacyjnych typu domowego.
  14. Agencja Rynku Energii – www.ere.waw.pl.
  15. www.poznan.pl/mim/main/jakie-urządzenia-zuzywaja-najwiecej-energii.
  16. pl.wikipedia.org/wiki/Etykieta_energetyczna.
- Zdjęcia: www.pixabay.com

OSZCZĘDNOŚĆ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Procentowe zużycie energii w gospodarstwie domowym 2+2

NIE WYŁĄCZYSZ LODÓWKI - 28%

Ustaw lodówkę: na 7°C, zamrażarkę na: - 8°C to optymalne temp.

Na krótko otwieraj drzwi nie wstawiaj jeszcze ciepłych potraw.

WYŁĄCZ ZA SOBĄ ŚWIATŁO – 20%

Włącz światło w miejscu, gdzie przebywasz i gaś wychodząc. Pilnuj, aby wychodząc z domu nie zostawiaj włączonego światła. Zmień żarówki na energooszczędne – LED.

WSTAWIAJ PEŁNĄ PRALKĘ I ZMYWARKĘ -10%

Włącz sprzęt wypełniony maksymalnie i ustaw program na krótsze pranie o niższej temperaturze.

NIE PRZESADZAJ Z TEMPERATURĄ

Zmniejsz temperaturę grzania (kaloryferów), np. gdy wszyscy wyszli z domu. Wyłącz grzanie podczas wietrzenia.

CZAJNIK – 7 % KUCHENKA MIKROFALOWA – 4%

W krótkim czasie zużywa dużo energii, więc na jedną herbatę wlej mało wody. Gdy zagotujesz cały czajnik to wykorzystaj ją całą.

KUCHENKA ELEKTRYCZNA / INDUKCJA – 20%

Krócej używaj. Zagotuj potrawę jak najszybciej a następnie tylko podtrzymuj wrzenie, np. (najpierw moc 9 potem 3). Gotuj na kilka dni i w garnku ciśnieniowym.

URZĄDZENIA ENERGOOSZCZĘDNE

Klasy energooszczędności są podane na sprzęcie B/C. To najoszczędniejszy sprzęt za który warto więcej zapłacić. Oszczędności np. na pracy lodówki mogą sięgać kilkuset złotych miesięcznie.

WYŁĄCZ URZĄDZENIA -10%

TV, radio, dekoder, listwa, komputer i monitor, po wyłączeniu przechodzi w tryb czuwania (stand-by). Wyłącz je całkowicie: przyciskiem lub z kontaktu.

ODŁĄCZ ŁADOWARKI – 1%

Po naładowaniu laptopa i telefonów wyjmij ładowarkę z gniazdka.

ISBN 978-83-66999-59-6

Zachodniopomorski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach
73-134 Barzkowice 2
Oddział w Koszalinie
75-216 Koszalin